

■ LÆRINGSOPSAMLING

Bedre trivsel for FGU-elever med dansk som andetsprog

Foreningen Lige Adgang

Indholdsfortegnelse

3	Om projektet
4	Om evalueringen
5	Datakilder
6	Hvad har vi lært
8	Forklaring af analysen af før-, efter- og effektmålingerne
9	Gennemgang af målingerne
20	Hvordan adskiller dette sig fra andre mentorindsatser?
22	Mentorbesvarelser

Om projektet

Projektet "Bedre Trivsel for FGU-elever med dansk som andetsprog" har haft tre centrale formål:

1. **At udvikle og afprøve en helhedsorienteret, frivillig mentorindsats for FGU-elever med dansk som andetsprog (herefter DSA-elever).** Fokus for mentorindsatsen er helhedsorienteret, hvilket betyder både DSA-elevens mentale sundhed, trivsel, støtte til det danske system såvel som afklaring af job og uddannelse.
2. At lære om, **hvordan frivillige mentorer kan supplere FGU-skolernes** nuværende indsats for DSA-elever.
3. At lære om, **hvordan mentorindsatsen kan forankres** lokalt på de tre deltagende FGU-institutioner.

Foreningen Lige Adgang har i mange år arbejdet med mentorindsatser, herunder erhvervsmentorindsats for alle FGU-elever, der kobler FGU-elever op med en frivillig, erhvervsaktiv mentor med det formål at støtte deres afklaring om uddannelse og arbejde samt øge motivation og kendskab til arbejdsmarkedet.

Dette projekt har arbejdet med en ny gruppe af elever og **vi anser projektet som et udviklingsprojekt**, hvilket denne læringsopsamling og evaluering har haft fokus på.

Om evalueringen

Evalueringen har haft tre formål:

1. At opsamle, **hvordan mentorindsatsen lever op til projektets egne målsætninger og forandringsteori**
2. At undersøge, hvilken **værdi FGU'erne oplever, at forløbene har haft for DSA-eleverne** – og hvad netop denne type mentorindsats kan for denne målgruppe
3. At forstå, **hvordan den adskiller sig fra andre indsatser**

Metodiske afgrænsninger og det "egentlige" fokus

Det er vigtigt at bemærke, at **evalueringen har udviklet sig undervejs**. De kvantitative målsætninger, som blev formuleret tidligt i projektet, kan ikke vurderes fuldt ud, da det i praksis har vist sig vanskeligt at sikre systematisk survey-besvarelse blandt målgruppen gennem hele forløbet.

I stedet har vi fokuseret på at forstå den oplevede værdi af mentorindsatsen for DSA-eleverne gennem:

- Kvalitativ analyse af før-, efter- og effektmålinger
- Interviews med mentorer og DSA-eleverne
- Drøftelser med de involverede FGU-institutioner

Det tredje formål – at vurdere, hvordan indsatsen adskiller sig fra andre mentorforløb – har vist sig vanskeligt at besvare entydigt, da vi ikke har haft adgang til sammenlignelige data. På baggrund af den afsluttende workshop – herunder input fra ledelsesrepræsentanter og evalueringsteamet hos Pluss, som har erfaring med lignende mentorprojekter – har vi dog samlet tre refleksioner og bud på, hvad der kendetegner denne indsats.

Et udviklingsprojekts konsekvens på evalueringen

Denne evaluering skal forstås som en del af selve udviklingsprojektet, hvor læring og tilpasning står i centrum. I udviklingsprojekter modnes idéer og metoder undervejs, og det er ikke altid klart fra start, hvad der virker og hvordan.

Derfor er læringsopsamlingen – og ændringerne af formålet for evalueringen – et udtryk for, at vi har fokuseret på erfaringer, forandringer og perspektiver – frem for faste resultater.

Datakilder

I evalueringen har vi indsamlet følgende datakilder:

- Før- og eftermålinger af DSA-eleverne før påbegyndelse af mentorforløb, og ved endt mentorforløb
- Effektmåling af DSA-eleverne 6-12 mdr. efter endt mentorforløb
- Interviews med mentorer og DSA-elever á ca. 30 minutter efter endt mentorforløb
- Interviews med de tre FGU-institutioner
- 3 workshops med Foreningen Lige Adgang og repræsentanter fra de tre FGU-institutioner

Før-, efter- og effektmålingerne er afholdt af Foreningen Lige Adgang telefonisk ud fra fast et spørgebatteri. De er efterfølgende sendt til Pluss, som har bearbejdet og analyseret data. Læs om bearbejdningen på side 7.

Interviews med mentorer og DSA-eleverne, interviews med de tre FGU-institutioner og de 3 workshops er afholdt og faciliteret af Pluss.

Hvad har vi lært?

1. Relationen til en tryk, stabil voksen mentor har den største værdi for DSA-eleverne.

Det relationelle bånd mellem mentor og DSA-elev er vigtigt. Det peger FGU-medarbejdere, FLA og mentorerne på. Den systematiske opfølgning fra FLA spiller her en vigtig rolle i at understøtte og fastholde rammen om relationen mellem mentor og DSA-elev.

2. DSA-elevs behov er mere specifikke og komplekse end hos andre FGU-elever

Når vi arbejder med DSA-elever, møder vi en målgruppe, der adskiller sig fra andre FGU-elever. Det er unge med komplekse og sammensatte behov, som udfordres af sproglige barrierer, kulturelle forskelle, tidligere traumer og manglende forståelse for det danske system. Deres udfordringer handler ikke kun om faglighed, men om helt grundlæggende forudsætninger for at kunne deltage i skole- og samfundslivet – og de møder verden med andre erfaringer og forventninger end mange af deres jævnaldrende.

3. Mentorindsatsen understøtter både trivsel og afklaring

Selvom indsatsen er trivselsorienteret, så peger både eleverne, vejlederne og Foreningen Lige Adgang på, at flere elever får noget konkret med sig videre. Nogle unge får styrket sprog, selvtillid og netværk, mens andre realiserer, at uddannelse er en nødvendig vej frem. Det viser, at mentorforløbet kan favne forskellige udviklingsbehov over tid.

4. Rammer og fleksibilitet i implementeringen af mentorindsatsen skal balanceres

De tre FGU-institutioner har forskellige kontekster og målgrupper, hvorfor forankringen skal være meget lokalt forankret. Samtidig har vi lært, at rammerne for implementeringen bør udvikles i fællesskab med FGU-aktører og ikke dikteres udefra. Forankringen har i høj grad været mulig på de deltagende institutioner pga. eksisterende samarbejder om lignende mentorindsatser og betydelig lokal forankring.

5. Én mentortype passer ikke til alle DSA-elever

Det ville være nemmest, hvis vi kunne sige: Det er sådan at en god mentor ser ud. Det er bare ikke tilfældet. Nogle DSA-elever efterspørger en yngre "ven"/mentor, andre har brug for en moden og erfaren støtte. Der er derfor et stort arbejde i, at matche DSA-eleverne med en mentor, som passer dem. Det er det der virker bedst. Men det er også det der tager længst tid.

6. Mentorerne skal vide, at det er en kompleks opgave, de går ind i

Både mentorer og DSA-eleverne skal vide, hvad de siger ja til. Særligt med DSA-elever er det vigtigt, at mentor er forberedt på sproglige og kulturelle forskelle, og at mentoren selv kan sætte grænser, hvor tæt de kan og vil gå på elevernes privatliv. Derfor er det vigtigt at lave en tydelig forventningsafstemning før matchet. For begge parter.

Hvad har vi lært?

7. Den helhedsorienterede mentorindsats er et godt supplement til de øvrige tilbud FGU tilbyder DSA-eleverne.

Ud over aktiviteter som uddannelses- og virksomhedsbesøg samt den løbende støtte fra FGU-vejlederen (som er en del af FGU'ernes daglige arbejde), fremhæver institutionerne, at mentorindsatsen bidrager positivt til arbejdet med DSA-eleverne.

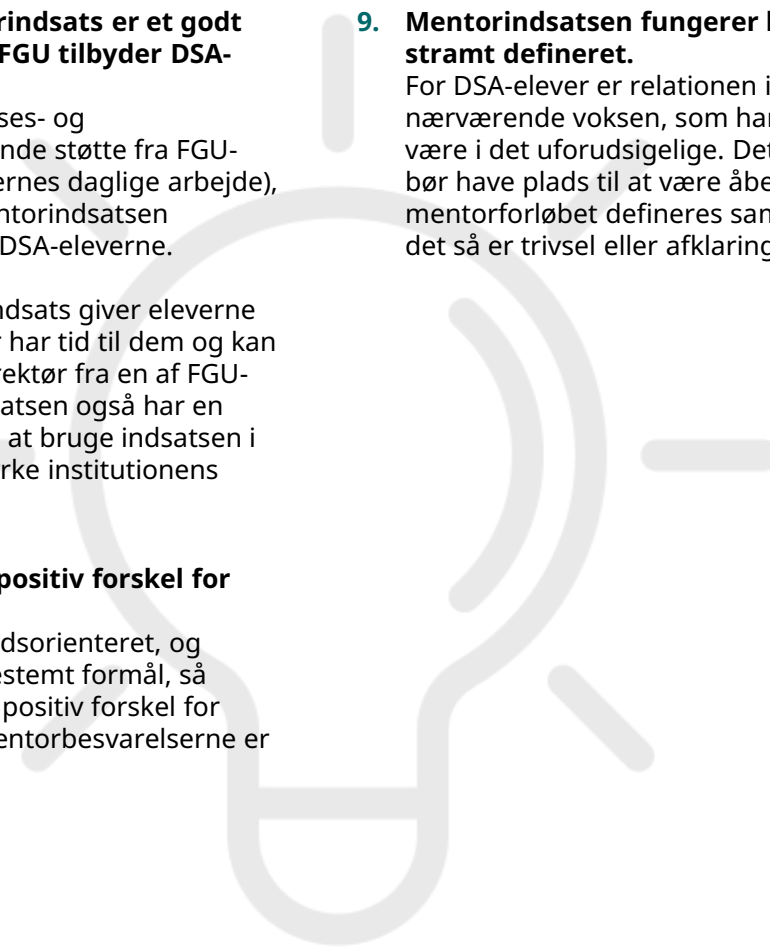
Den helhedsorienterede mentorindsats giver eleverne kontakt til en "anden voksen", der har tid til dem og kan støtte dem i deres hverdag. En direktør fra en af FGU-institutionerne pegede på, at indsatsen også har en strategisk værdi: Både i forhold til at bruge indsatsen i deres virksomhedsnetværk og styrke institutionens omdømme.

8. Mentorerne oplever at gøre en positiv forskel for DSA-eleverne.

Selvom mentorindsatsen er helhedsorienteret, og dermed ikke rammesat med et bestemt formål, så oplever mentorerne, at de gør en positiv forskel for DSA-eleverne. Resultaterne fra mentorbesvarelserne er indsat fra side 22.

9. Mentorindsatsen fungerer bedst, når den ikke er for stramt defineret.

For DSA-elever er relationen i sig selv afgørende: En nærværende voksen, som har tid, skaber tryghed og tør være i det uforudsigelige. Det betyder, at mentorrollen bør have plads til at være åben og at selve mentorforløbet defineres sammen med den unge – om det så er trivsel eller afklaring om job eller uddannelse.

Forklaring af analysen af før-, efter- og effektmålingerne

Kodningen af samtalerne

De åbne tekstsvare i før-, efter og effektmålingerne er blevet analyseret systematisk med henblik på at **kvantificere mønstre i elevernes oplevelser**. Det er sket ved at:

- Gennemgå alle besvarelser på tværs af datasæt for at forstå variationer i sprog og indhold.
- Udarbejde tre overordnede kategorier (positiv, neutral/blandet, negativ) for hver spørgsmålstype.
- Svar, der ikke relaterer sig meningsfuldt til spørgsmålet, er kodet som "0" og ekskluderet fra analysen.

Den kvalitative uddybning

For at sikre både dybde og nuancer – og fordi visse indsigter ikke lader sig indfange gennem kategorisering – har vi sideløbende formuleret kvalitative pointer og præsenteret dem side om side med den kvantitative analyse i målingsgennemgangen. På den måde får vi et rigere og mere nuanceret billede af elevernes udvikling og oplevelser. Det giver også:

- Indblik i hvordan og hvorfor mentorindsatsen gjorde en forskel for DSA-eleverne
- Eksempler på det relationelle arbejde mellem mentorerne og DSA-eleverne
- Forståelse af dynamikker, der ikke altid fremgår i målinger – fx betydningen af kemi, tryghed og den positive udvikling i det danske sprog

Førmåling

Ved mentorforløbets opstart

Eftermåling

Ved mentorforløbets afslutning

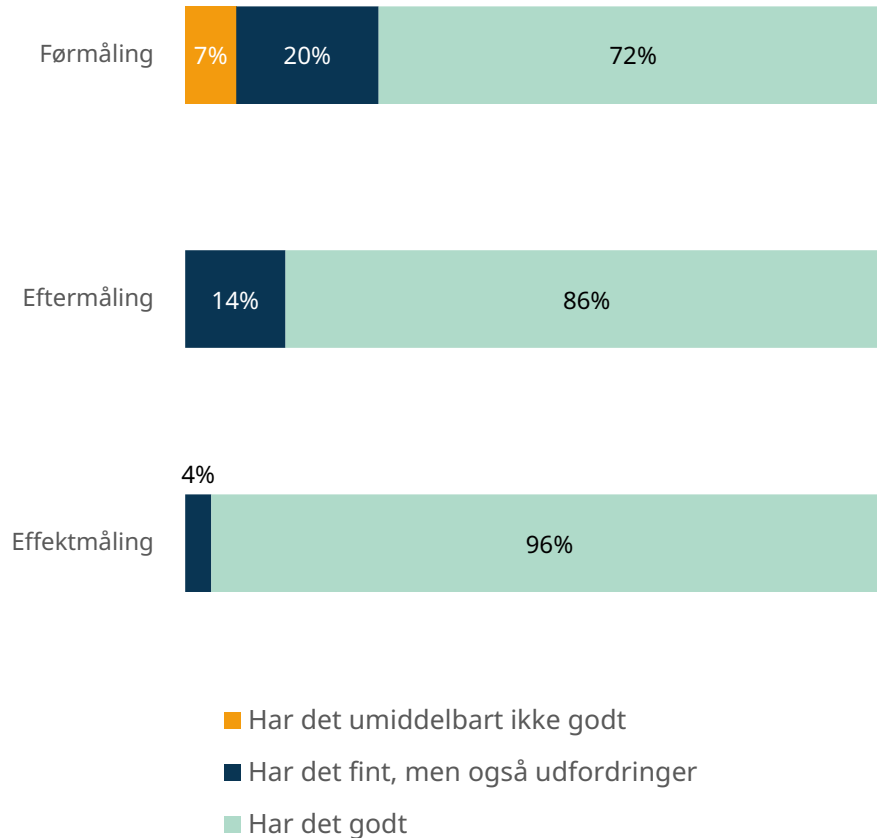
Effektmåling

6-12 mdr. efter endt mentorforløb

**GENNEMGANG AF
FØR-, EFTER- OG
EFFEKT-
MÅLINGERNE**

Trivsel

Hvordan går det med eleven?

Kvalitativ uddybning

Som det fremgår af figuren udvikler DSA-eleverne sig positivt over tid. Ved projektets start havde 72 % det godt, mens 7 % ikke havde det godt. Ved effektmålingen angiver hele 96 % at have det godt, og ingen placerer sig længere i den laveste kategori.

Har det umiddelbart ikke godt

Den mindste gruppe – kun 7 % i førmålingen – udtrykker mistrivsel, stress og usikkerhed. Udfordringerne bunder primært i sproglige barrierer og lav selvtillid.

- "Jeg føler mig stresset og ved ikke om jeg kan klare FGU. Det svært, for alt foregår på dansk"

Har det fint, men også udfordringer

Her er tale om elever, der som udgangspunkt fungerer i hverdagen, men som kæmper med ensomhed, manglende netværk og udfordringer med at overskue hverdagen. Ofte er der konkrete problemer, de kan sætte ord på – men som stadig påvirker dem.

- "Godt, men keder sig lidt, og føler sig ensom, da hun bor alene og ikke har familie i Danmark."

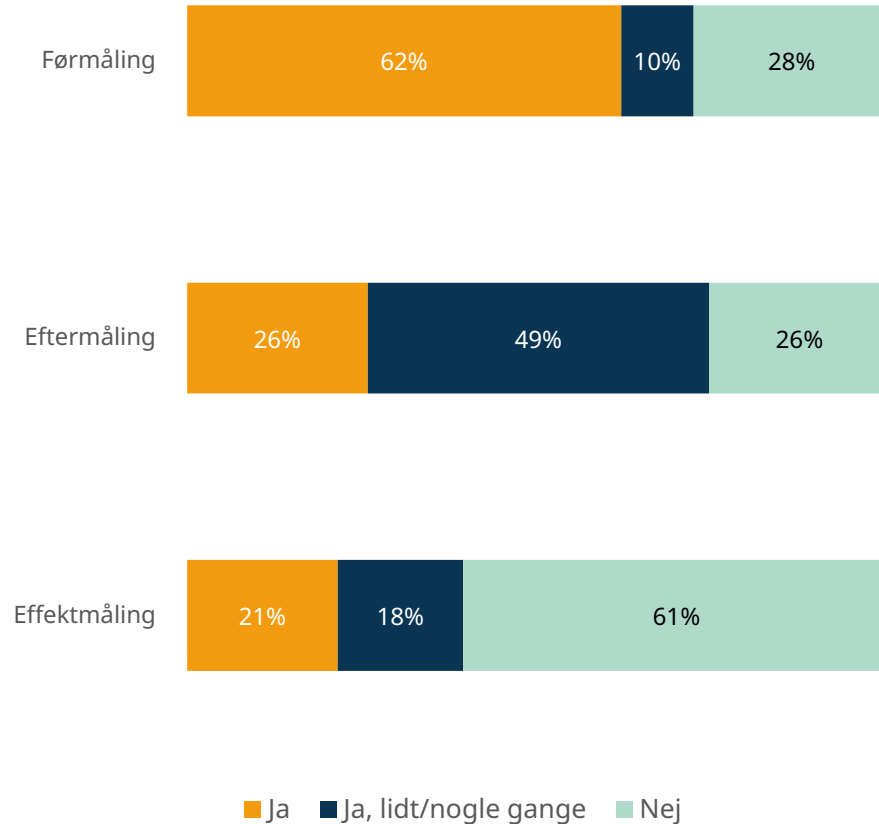
Har det godt

Denne gruppe DSA-elever trives og har ofte en plan for deres liv i og efter FGU. De har styr på hverdagen og fremtiden – men har stadig gavn af en mentor til sparring, støtte og udvidelse af netværk i Danmark.

- "Jeg har det rigtig godt. Jeg har det godt, hvad skal jeg mere sige."

Udfordringer

Bekymringer eller noget er svært?

Kvalitativ uddybning

I denne kvalitative uddybning har vi kigget på, hvad eleverne bekymrer sig om, eller hvad de siger der er svært over tid. **Som figuren viser, bevæger elevernes bekymringer sig i en positiv retning.**

Det underbygger vi med følgende temaer:

- Sprog og kommunikation
- Eksamen og faglige krav
- Fremtidsusikkerhed
- Sociale og personlige forhold

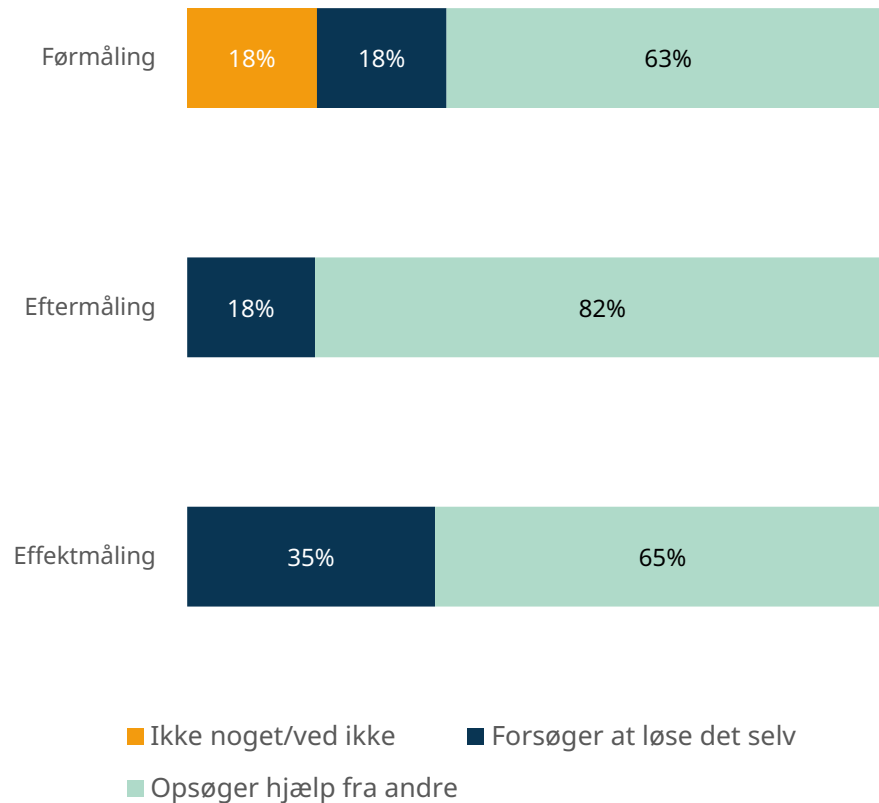
Tema	Førmåling	Eftermåling	Effektmåling
Sprog og kommunikation	Opleves som barriere for deltagelse og trivsel	Mere nuanceret – enkelte oplever fremskridt, men usikkerhed består	Mindre omtalt – sprog er stadig udfordring, men ikke en fast barriere
Eksamen og faglige krav	Skaber stort pres og bekymring	Nævnes stadig, men flere føler sig bedre forberedt	Fylder mindre – bliver en del af hverdagen
Fremtidsusikkerhed	Stor usikkerhed om job, bolig, økonomi og ophold	Fleere oplever overblik og konkrete planer	Fleere accepterer kompleksiteten og handler mere selvstændigt
Sociale og personlige forhold	Ensomhed, savn og relationelle udfordringer	Mentor hjælper med at åbne op	Mindre omtalt – elever fremstår mere følelsesmæssigt afklarede

Udfordringer – Blik på respondenter over tid (eksempler)*

DSA-elev	Førskema	Efterskema	Effektskema	Pluss vurdering
1	Manglende tryghed i DK Eksaminer og om kan bestå	Skole er udfordrende men det er normalt	Nej, jeg havde svært ved at finde en elevplads. Men ringede til mentor som gav mig gode råd til ansøgning og hvordan jeg skal gøre. Så ikke længere, nu skal jeg bare på elevplads og arbejde	I starten er der bekymringer om trygheden i DK og skole. Med tiden bliver bekym- ringerne mindre og primært handler om uddannelse og arbejde. Virker også til at vedkommende kan få hjælp til bekymringerne
2	Der er ikke noget lige nu.	Alt kører som det skal	Nej.	Har ikke haft nogen bekymringer over perioden
3	Jeg har midlertidig ophold og ved ikke, om jeg får lov at blive her. Tror ikke danmark vil ha mig	Jeg bekymrer mig stadig for økonomi og hvordan jeg klarer det efter FGU. Men nu føler jeg ikke, jeg er alene med det. Mentor lytter og hjælper med at finde løsninger.	Ikke mange længere, har fået ro på.	Giver i starten udtryk for bekymringer, hvorvidt vedkommende kan blive i Danmark, da vedkommende ikke føler sig velkommen. Senere er bekymringerne rettet uddannelse. Til sidst virker det til at bekymringer ikke fylder mere og der er kommet ro på.
4	Ja, hvordan jeg skal få råd til at bo alene. bolig i kbh er meget dyrt	Jeg er stadig lidt nervøs for optagelsen på ungdomsuddannelsen – men jeg har søgt, og jeg ved, hvad jeg skal gøre nu. Mentor har hjulpet mig igennem hele ansøgningen.	Jeg er gået på sommerferie, så nej - jeg kan nu slappe af efter eksamen haha	I starten har vedkommende bekymringer om boligsituationen, men senere bliver det mere om uddannelse, og virker til at mentor er en stor hjælp

Handling

Hvad gør eleven, hvis noget bekymrer eller der opstår tvivl?

Kvalitativ uddybning

I denne kvalitative uddybning har vi identificeret, hvad der fylder for eleverne, og hvordan det forandrer sig over tid – fra førmåling til effektmåling. **Som figuren viser, bevæger elevernes måde at bekæmpe tvivl og bekymringer sig.**

Det underbygger vi med følgende temaer:

- Brug af nære relationer
- Kontakt til vejledere, lærere og mentor
- Selvstændighed
- Emotional bearbejdning

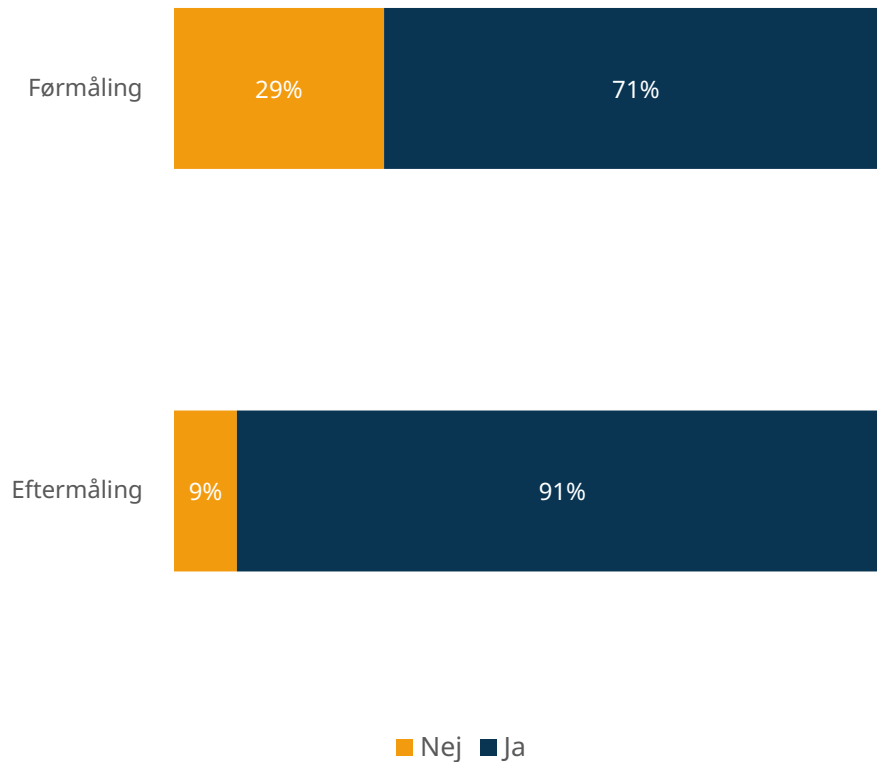
Tema	Førmåling	Eftermåling	Effektmåling
Brug af nære relationer	Taler ofte med familie, især mor eller søster – men nogle ved ikke, hvem de skal tale med	Flere nævner nu kolleger og nye relationer – mere refleksion over, hvem de taler med	Relationer bruges mere bevidst – eleverne virker tryggere og mere afklarede
Kontakt til vejledere, lærere og mentor	Kontakt er usikker og tilfældig – mange ved ikke, hvem de skal spørge	Mentor opleves som tydelig støtte, og flere tør række ud til andre voksne	Vejledere og mentorer ses som en naturlig del af elevens støttenetværk
Selvstændighed	Flere prøver selv – fx via nettet – men bliver usikre og forvirrede	Begynder at bruge redskaber og skriver ting ned – ofte med hjælp fra mentor	Flere handler selvstændigt i hverdagen
Emotional bearbejdning	Bekymringer fylder – elever grubler, lukker sig inde eller går ture alene	Flere bruger enkle mestringsstrategier – fx pauser og skrivning	Bekymringer fylder mindre – bearbejdning sker mere balanceret og aktivt

Handling – Blik på respondenter over tid (eksempler)*

DSA-elev	Førskema	Efterskema	Effektskema	Pluss vurdering
1	Ikke noget	Håndterer det meget selv, efter start på fuldtidsjob ser han dog ikke så meget sine venner	Ingen bekymringer lige nu, som blev delt under vores samtale	Har ikke udtrykt behov for støtte, håndterer ting selv og oplever ingen bekymringer aktuelt
2	Jeg taler med min kontaktperson på skolen eller skriver til min søster	Han spørger nu mentor eller sin lærer. Han føler sig ikke længere, at han skal klare alt alene	Han spørger nu mentor eller sin lærer. Han føler ikke længere, at han skal klare alt alene	Fra afhængighed af familie til aktiv brug af lærer og mentor
3	Jeg holder det tit for mig selv, men nogle gange taler jeg med en lærer, hvis det er vigtigt.	Hun kontakter sin mentor eller spørger vejlederen på skolen. Hun tør nu også ringe til steder og stille spørgsmål selv.	Hun kontakter sin mentor eller spørger vejlederen på skolen. Hun tør nu også ringe til steder og stille spørgsmål selv.	Fra at holde ting for sig selv til at blive aktiv i at søge hjælp, både personligt og institutionelt
4	Jeg ved ikke hvem jeg skal spørge. Jeg har ikke så mange voksne at snakke med.. Men intet problem jeg finder ud af det - det gør jeg altid	Jeg bruger nogle af de teknikker og kontaktpersoner, mentor har hjulpet mig med at finde. Jeg er ikke bange for at spørge om hjælp mere.	Jeg bruger nogle af de teknikker og kontaktpersoner, mentor har hjulpet mig med at finde. Jeg er ikke bange for at spørge om hjælp mere.	Fra usikkerhed til at have konkrete strategier og kontakter

Hjælp i netværk

Har eleven venner eller andre at snakke med og få hjælp fra?

Kvalitativ uddybning

Nej

Den gruppe, der fylder mindst både i førmålingen og i eftermålingen, men ikke desto mindre falder den med 20 procentpoint. Det bevidner altså om, at over 2 ud af 3 DSA-elever inden mentorforløbet har nogle at snakke med. Men falder til 9 ud af 10 ved mentorforløbets afslutning

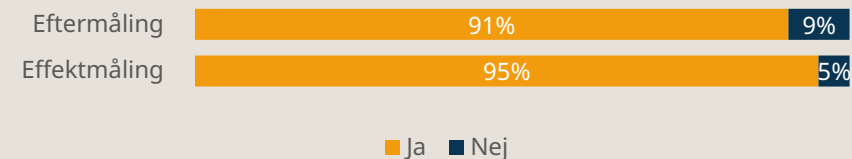
- "Ikke rigtig"

Ja

I eftermålingen peger enkelte på, at mentoren er en af de nye i netværk, derudover er der en faktor der handler om *tid i Danmark*. Det betyder, at der jo også er kommet andre til.

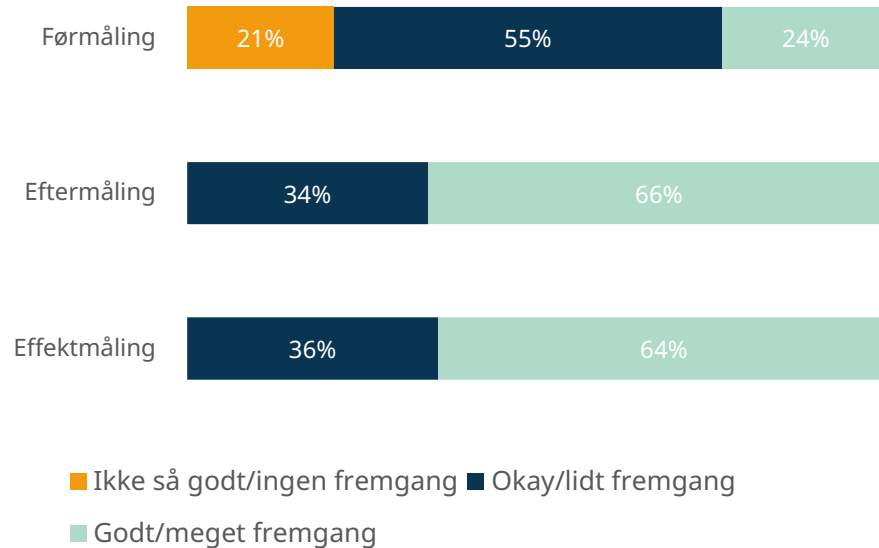
- "Ja han har venner han snakker med, dog er deres interesser lidt forskellige end hans."

Har eleven fået flere i sit netværk som kan hjælpe?

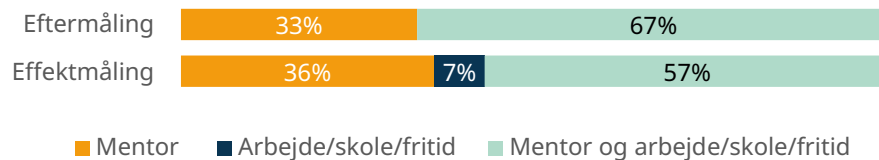

Sprogudvikling

Hvordan går det med at lære dansk?

Hvordan er du blevet bedre til dansk?

Kvalitativ uddybning

I denne kvalitative uddybning har vi kigget på, hvordan det går med at lære dansk over tid. **Som figuren viser, er DSA-elev-ernes sprog bedre fra førmåling frem til efter- og effekt-målingen, og en stor del af dem er blevet bedre ved deres mentor.**

Det underbygger vi med følgende temaer:

- Oplevet progression og selvtillid
- Udfordringer med dansk i skolen
- Mentorens betydning
- Brug af dansk i hverdagen

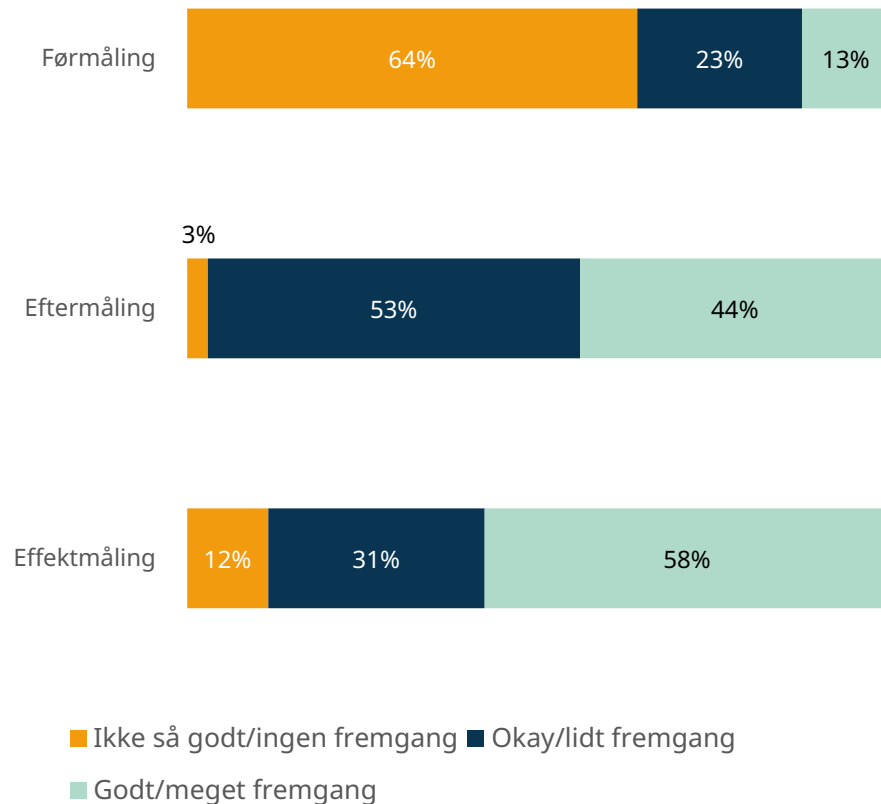
Tema	Førmåling	Eftermåling	Effektmåling
Oplevet progression og selvtillid	Mange oplever det går langsomt frem – især mundtligt og skriftligt	Flere mærker fremgang og tør bruge sproget mere aktivt	Øget selvtillid og lyst til at anvende sproget – især i nye sammenhænge
Udfordringer med dansk i skolen	Særligt udtale, skrivning og grammatik opleves som svære	Nogle får støtte af mentor og oplever delvise fremskridt	Udfordringer nævnes stadig – især grammatik – men med større overblik og handlekraft
Mentorens betydning	Håb om hjælp – men flere ved ikke, hvem de kan øve med	Mentor ses som vigtig støtte i sproglig udvikling og tryk i samtaler	Fremhæves som nøgleperson i sproglig progression – især ift. mundtlighed og forståelse
Brug af dansk i hverdagen	Dansk bruges primært i skolen – få taler dansk hjemme eller i fritid	Flere nævner hverdagsbrug via mentor og i konkrete aktiviteter	Bekymringer fylder mindre – bearbejdning sker mere balanceret og aktivt

Sprogudvikling – Blik på respondenter over tid (eksempler)*

DSA-elev	Førskema	Efterskema	Effektskema	Pluss vurdering
1	Stille, FGU har ikke nok fokus på dansk	Jeg er blevet bedre. Vi sidder og snakker meget dansk sammen og mentor hjælper med svære ord og sætninger. jeg er blevet bedre og god, men det går ikke så hurtigt. Men mentor har givet mig nogle læsetingester som hjælper	Det går meget bedre, jeg kan sige flere sætninger uden fejl. Og jeg forstår bedre.	Tydelig progression med mentors støtte og eget arbejde
2	Jeg har svært ved at skrive dansk. Jeg laver mange fejl.	Bedre – især fordi mentor læste højt med hende og forklarede svære ord.	Jeg kan følge med i timerne og skrive afleveringer. også selvom det foregår både engelsk og dansk så kan jeg klare det	Positiv udvikling, kan nu klare skriftlige opgaver
3	Tale går fint, men skrive er svært for mig.	Jeg er blevet meget bedre til dansk. Jeg kan tale mere flydende og forstår mere, både i undervisningen og i hverdagssamtaler. Det giver mig selvtillid.	Det går rigtig godt, altså jeg fik jo en mentor for hvad 2 år siden, og det har gjort stor forskel for mig. det er gået hurtigere. For pludselig snakker jeg dansk fast med en person	Stor fremgang, især via mentor
4	Jeg har det svært med både tale og skrift. Det går lidt frem, men langsomt.	Mit dansk er klart blevet bedre. Jeg kan nu formulere mig bedre mundtligt, og jeg er begyndt at skrive små beskeder uden hjælp.	Det gå meget bedre, der er sket meget på få år og det er et svært sprog. Der er stadig noget grammatik som jeg syntes er svært. Men jeg er noget langt.	Tydelig progression, mere selvsikker

Gennemskuelighed af systemet

Hvordan synes eleven, det er, at finde ud af det danske system?

Kvalitativ uddybning

I denne kvalitative uddybning har vi identificeret, hvad der fylder for eleverne, og hvordan det forandrer sig over tid – fra førmåling til effektmåling. **Som figuren viser, er DSA-eleverne blevet bedre til at forstå og gennemskue det danske system.**

Det underbygger vi yderligere med følgende temaer:

- Oplevet kompleksitet og forvirring
- Udfordringer med dansk i skolen
- Mentorens betydning
- Brug af dansk i hverdagen

Tema	Førmåling	Eftermåling	Effektmåling
Oplevet kompleksitet og forvirring	Systemet opleves som svært, uretfærdigt og utilgængeligt – især ift. bolig, SU og uddannelse	Flere får hjælp af mentor og begynder at forstå strukturer og muligheder	Stadig komplekst for nogle, men flere beskriver succesoplevelser og handlerum – fx ift. bolig, SU og uddannelse
Støtte og læring via mentor	Forløbet er endnu ikke startet, men elever håber på hjælp	Mentor nævnes som central støtte ift. SU, skat, bolig mv.	Tidligere mentorstøtte ses som afgørende for, at eleverne nu kan navigere selv
Selvstændighed og handlekraft	Mange føler sig afhængige af forældre/lærere – få nævner egne handlinger	Flere har fået overblik og søger fx SU eller skole selv	Flere navigerer selvstændigt – og tager ansvar for henvendelser og beslutninger
Emotionel oplevelse af systemet	Systemet opleves som stressende og fjendtligt – nogle føler sig ekskluderet	Følelsesmæssige reaktioner dæmpes – fokus skifter mod konkrete løsninger	Flere reflekterer mere modent – og skelner mellem systemets struktur og deres egne værdier

Gennemskuelighed – Blik på respondenter over tid (eksempler)*

DSA-elev	Førskema	Efterskema	Effektskema	Pluss vurdering
1	Det er rigtig svært og kan ikke finde ud af det. Det også svært fordi folk ikke kan lide flygtninge	Danske system er meget kompleks. Men jeg har fået mit id og det hjælper på det, og mentor har vist mig hvordan jeg gør. Jeg spørger når jeg har brug for hjælp	Jeg tror aldrig det bliver let at finde ud af det danske system, det meget kompliceret. men jeg kan finde ud af det jeg har brug for at kunne finde ud af. Jeg viste min ven hvordan han fik mitid, det syntes jeg er ret sejt	Systemet er svært, men får hjælp af mentor. Det bliver aldrig nemt, men det virker til at vedkommende har fået mere styr på det basale, og at det giver en ro
2	Det er lidt forvirrende, men jeg prøver at lære mere hver dag.	Det er blevet lettere. Han ved nu, hvor han skal søge hjælp. Mentor har hjulpet med at forstå det med skat og SU, og hvordan man søger ind på skole.	Det går fint. Jeg har selv søgt bolig og tjekker mine beskeder fra kommunen uden hjælp.	Fra usikker til selvstændig og handlekraftig
3	Det er rigtig svært. Jeg forstår ikke altid reglerne, og det føles meget lukket. Folk vil ikke være venner med dig. og sagsbehandler er bare onde og sure hele tiden	Det er stadig lidt forvirrende, men nu ved jeg, hvor jeg kan finde information. Mentor har fx vist mig, hvordan man bruger borger.dk og hvordan SU fungerer.	Min mentor var selv håndværker, så vi snakkede det han kaldte for fag sprog, så vi snakkede ind i min uddannelse og job så fremtidssnak	Svært og udfordrende I startemn, men nu bedre forståelse, større refleksion
4	Det er meget forvirrende, især bolig og SU og sådan.	Det er stadig svært, men nu føles det ikke længere som et fængsel. Jeg forstår mine rettigheder og pligter bedre.	Det er svært, hårdt og uretfærdigt, og de vil ikke rigtig ha jeg bliver dansker. Men jeg har sproget til at løse det.	Giver udtryk for en frustation over systemet i hele perioden

**HVORDAN
ADSKILLER DETTE SIG
FRA ANDRE
MENTORINDSATSER?**

Hvordan adskiller dette projekt sig fra andre mentorindsatser?

1. Det er en indsats i spændingsfeltet mellem generel trivselsfremme, konkret formål ved mentoropgaven og afklaring

Mentorindsatsen for DSA-elever adskiller sig fra andre mentorindsatser ved ikke at have et fastsat, og konkret formål med indsatsen. Hvor erhvervsmentorforløb typisk har fokus på job og afklaring, tager denne indsats i højere grad afsæt i relationerne til mentoren, den støtte som mentoren kan give i hverdagen og trivsel, men samtidigt også med blik for uddannelse. Altså bredt.

Det betyder også, at mentorerne, der rekrutteres skal være klar på, at tage mod en elev, hvor de ikke på forhånd har en helt klar forståelse af, hvem de får og hvad DSA-eleven har behov for.

2. Det særlige fokus på DSA-elever på FGU-institutionerne, som er en elevgruppe, der ikke har været stort fokus på i andre mentorindsatser

Målgruppen har sproglige udfordringer, kulturelle forventninger, og ofte et stærkt ydre pres for at lykkes hurtigt. Det betyder, at relationen skal være båret af tryghed – og mentorerne skal have forståelse for, at unge med dansk som andetsprog ikke nødvendigvis spejler sig i klassiske karriereveje.

3. Mentorerne i indsatsen bliver rekrutteret på baggrund af deres menneske og relationelle evner, og ikke "stjerner på ryggen" eller en bestemt faglighed.

En af de ting vi fik at vide i både interviews med FGU-repræsentanter, mentorerne selv og til workshop med repræsentanter fra FGU-institutionerne, var at mentorens vigtigste rolle ikke var at have en ekspertrolle – men være nærværende.

Det handler om at skabe ro, hjælpe med overblik og være et stabilt voksent menneske, som kan aflæse og forstå elevens behov, også når de ikke udtrykkes eksplicit. Det er netop i det relationelle rum, at denne indsats har haft sit største potentiale – en voksen, der ser én og bliver ved. Men det sætter også krav til rekrutteringen af mentoren.

MENTOR- BESVARELSER

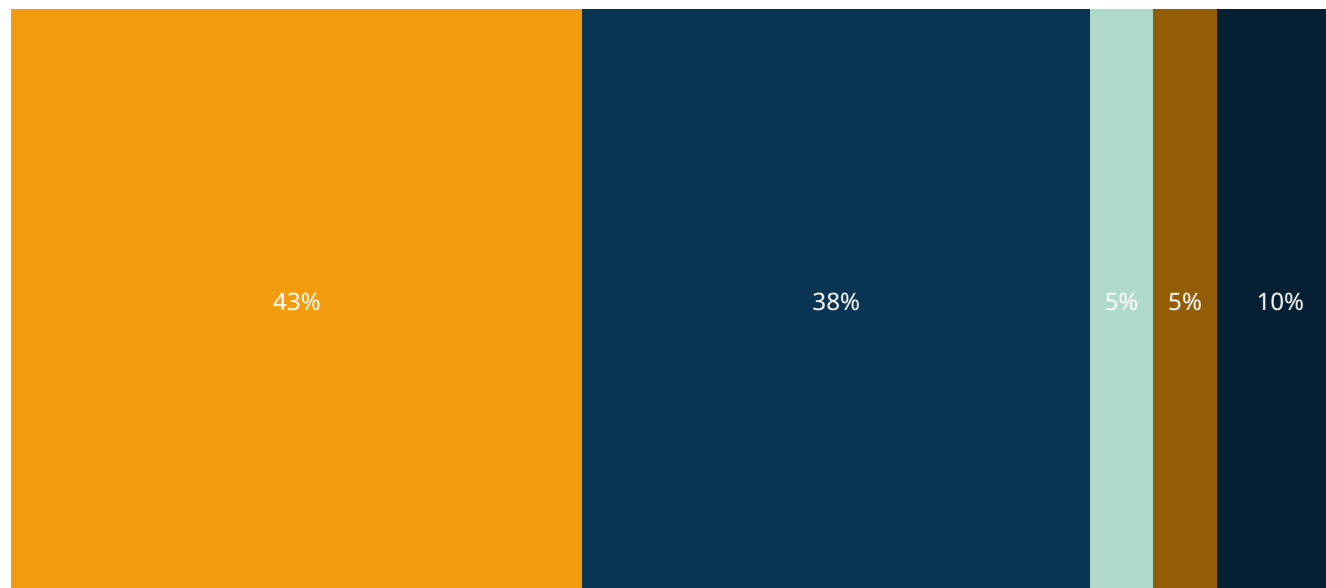
Mentorbesvarelser

Hvor ofte har du og din mentee mødtes (fysisk, digitalt og telefonisk)?

Mentorbesvarelser

I hvilken grad har du oplevet at kunne hjælpe din mentee med det, din metee har behov for?

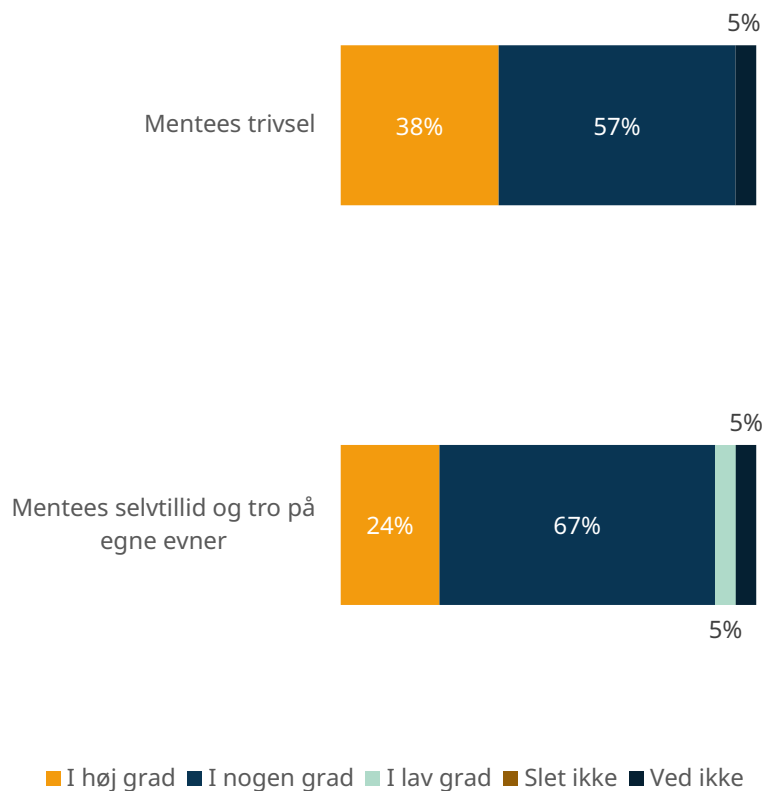

■ I høj grad ■ I nogen grad ■ I lav grad ■ Slet ikke ■ Ved ikke

Mentorbesvarelser

I hvilken grad oplever du, at din indsats som mentor har haft positiv indvirkning på...

Mentorer oplever generelt at have haft positiv indvirkning på mentees trivsel, selvtillid og tro på egne evner.

Fra fritekstbesvarelserne:

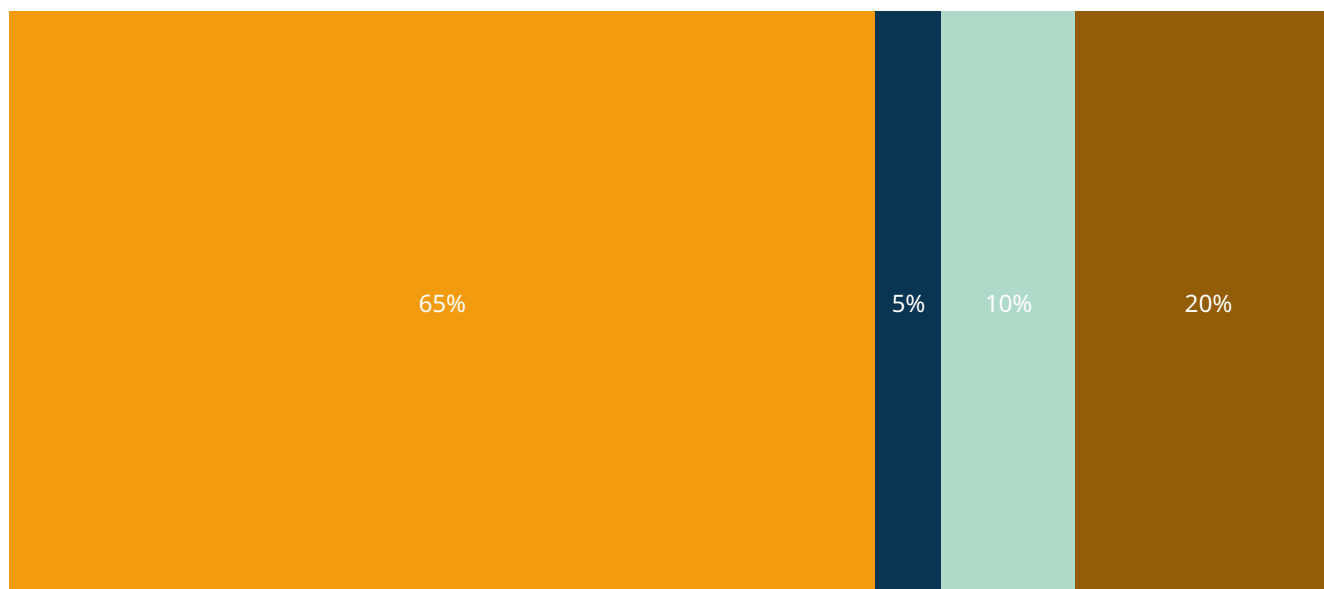
- Flere beskriver, at relationen skaber tryghed og social støtte – særligt for unge uden netværk – og at DSA-eleverne bliver mere åbne, glade og afklarede.
- Generelt oplever mentorerne at DSA-eleverne bliver bedre i dansk. I forhold til selvtillid fremhæver mentorerne, at de tør mere, tror mere på egne evner og bliver mere afklarede i forhold til fremtiden.
- Flere mentorer understreger dog, at trivsel er komplekst – fx ift. familiesituation i hjemlandet.

Eksempler:

- "Han har været meget ensom som alene i landet. Det at have en at snakke med har været godt for ham."
- "Hun virker mere tryk i at snakke dansk end i begyndelsen."
- "Han er begyndt at blive kæk, fordi han slapper af og tør ting nu."
- "Vi er nået i mål med forskellige målsætninger... han virker ikke lige så usikker."
- "Vi er ikke dér, hvor de har den bedste trivsel – familien har det svært i hjemlandet."
- "Altså trivsel er meget bredt. Den unge er alene i Danmark og familien har det skidt i udlandet, og det glemmer den unge ikke bare. Så ja jeg har haft en god indvirkning, men vi slet ikke der hvor de har den bedste trivsel, da familien jo har det skidt."

Mentorbesvarelser

I hvilken grad har du fået tilstrækkelig støtte og sparring undervejs i mentorforløbet?

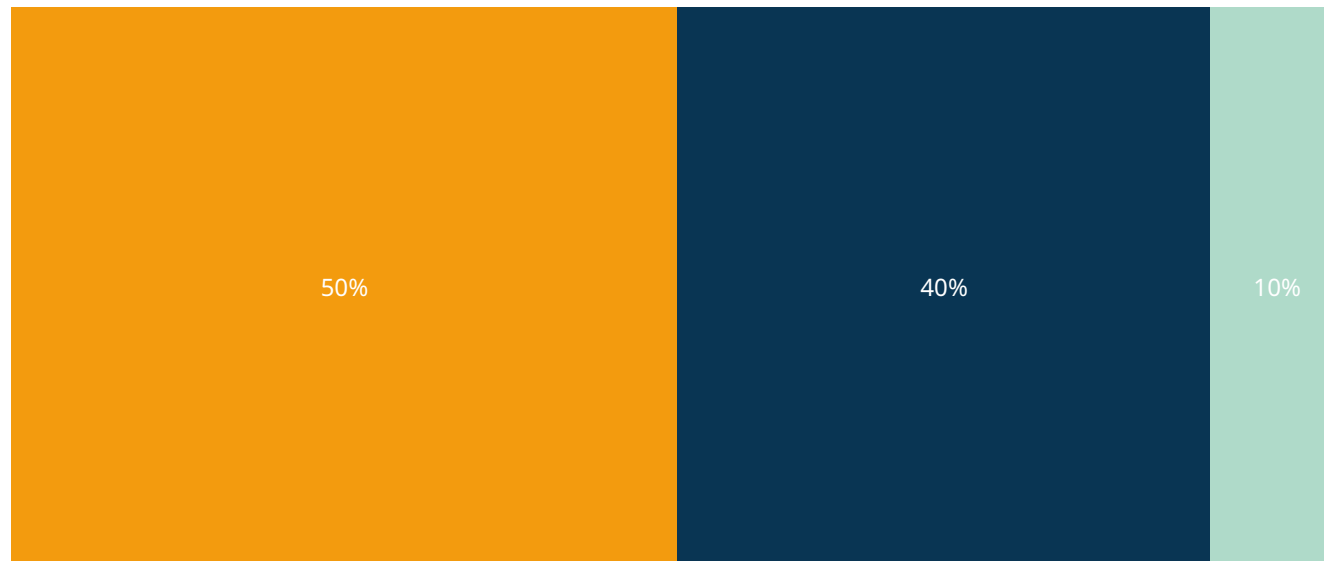

■ I høj grad ■ I lav grad ■ I nogen grad ■ Støtte og sparring har ikke været relevant

Mentorbesvarelser

Løbende i mentorforløbet har der (telefonisk og skriftligt) været status og opfølgning på mentorforløbet. Har det været meningsfuldt for dig?

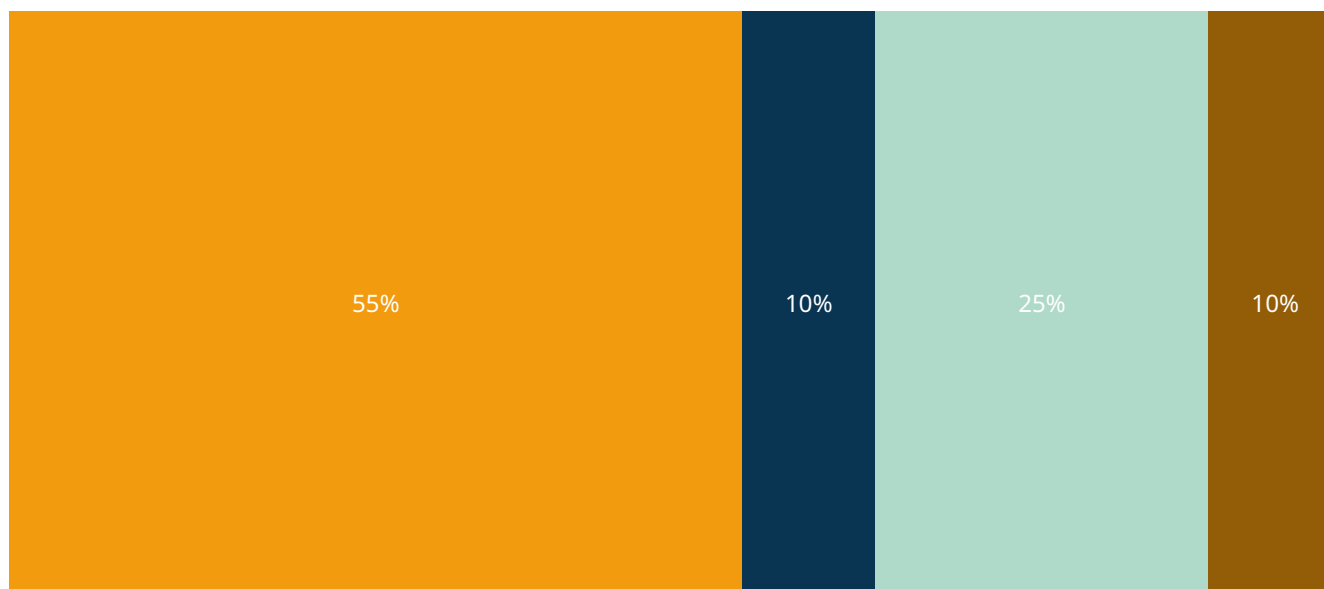

I høj grad I nogen grad Ved ikke

Mentorbesvarelser

I hvilken grad var mentorkurset brugbart i forhold til dit arbejde som mentor?

■ I høj grad ■ I lav grad ■ I nogen grad ■ Ved ikke

